

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ Міністерства охорони здоров'я
України**

№ _____

**Примірне положення про відділення алергології закладу охорони
здоров'я, який надає стаціонарну допомогу населенню**

I. Загальні положення

1. Це Примірне положення визначає завдання, функції, структуру, керівництво, особливості організації роботи, матеріально-технічне забезпечення та оснащення, обсяг досліджень та перелік нозологій, які підлягають госпіталізації у відділення алергології закладу охорони здоров'я, який надає стаціонарну допомогу населенню.

2. Відділення алергології є самостійним структурним підрозділом або складовою частиною багатопрофільної лікарні інтенсивного лікування, багатопрофільного лікарняного закладу (республіканської лікарні, обласної лікарні, центральної міської лікарні, міської лікарні, центральної районної лікарні, районної лікарні), обласного (міського) алергологічного центру або іншого закладу охорони здоров'я, незалежно від форми власності (далі – Заклад).

3. На посаду завідувача відділення алергології призначається лікар-алерголог, який пройшов спеціалізацію і має вищу або першу кваліфікаційну категорію зі спеціальності «Алергологія».

4. Завідувач відділення алергології призначається або звільняється з займаної посади керівником Закладу, при якому створено відділення.

5. На посаду лікаря-алерголога відділення алергології призначається лікар, який пройшов спеціалізацію за спеціальність «Алергологія» та отримав сертифікат лікаря-спеціаліста.

6. Відділення алергології укомплектовується працівниками згідно зі штатним розкладом Закладу, при якому створено відділення, та затверджується його керівником, при цьому чисельність і склад його працівників визначаються об'ємом лікувально-діагностичної допомоги, чисельністю населення, яке обслуговується Законом, при якому створено відділення, враховуючи специфічні методи діагностики.

7. Відділення алергології займає приміщення, які відповідають санітарно-гігієнічним нормам і дають можливість забезпечити виконання усього об'єму роботи з урахуванням необхідності проведення методів функціональної діагностики, алергенспецифічної діагностики, терапії лікарськими засобами.

8. Направлення пацієнтів на планове стаціонарне лікування у відділення алергології здійснюється лікарями-алергологами, що працюють у кабінетах лікаря-алерголога, відділеннях алергології закладу охорони здоров'я, який надає стаціонарну допомогу населенню, обласних (міських) алергологічних центрах, а також лікарями загальної практики - сімейними лікарями та лікарями інших спеціальностей за погодженням з лікарями-алергологами. Ургентна госпіталізація проводиться лікарями екстреної медичної допомоги і лікарями-алергологами. Порядок госпіталізації визначається структурними підрозділами з питань охорони здоров'я обласної (міської) державних адміністрацій (розробка маршрутизації хворих на стаціонарне лікування).

9. Лікарі відділення алергології у своїй діяльності при обстеженні та лікуванні пацієнтів використовують усі лікувально-діагностичні та допоміжні підрозділи Закладу, при якому створено відділення.

10. У своїй роботі працівники відділення алергології керуються даним Положенням, Положенням про відділення багатoproфільної лікарні інтенсивного лікування, Положенням про багатoproфільні лікарні інтенсивного лікування, Положенням про відділення багатoproфільного лікарняного закладу (республіканської лікарні, обласної лікарні, центральної міської лікарні, міської лікарні, центральної районної лікарні, районної лікарні), Положенням про багатoproфільний лікарняний заклад (республіканську лікарню, обласну лікарню, центральну міську лікарню,

міську лікарню, центральну районну лікарню, районну лікарню), Положенням про обласний (міський) алергологічний центр, а також розпорядженнями керівника багатoproфільного лікарняного закладу (республіканської лікарні, обласної лікарні, центральної міської лікарні, міської лікарні, центральної районної лікарні, районної лікарні), обласного (міського) алергологічного центру або іншого закладу охорони здоров'я, незалежно від форми власності, при яких створено відділення, та керівника відділення алергології.

II. Головні завдання та функції відділення алергології

1. Надання діагностичної та лікувальної допомоги пацієнтам з алергічними захворюваннями відповідно до національних стандартів діагностики, лікування та профілактики алергічних захворювань, які затверджуються МОЗ.

2. В разі необхідності здійснення послідовної взаємодії з іншими лікувально-профілактичними закладами охорони здоров'я території обслуговування Закладу, при якому створено відділення, з метою надання допомоги пацієнтам з алергічним захворюванням.

3. Розробка програм санаторно-реабілітаційного лікування та схем вторинної профілактики для пацієнтів з алергічним захворюванням на етапі після стаціонарного спостереження.

4. Проведення диференційної та алергенспецифічної діагностики алергічних захворювань при відсутності можливості встановити діагноз амбулаторно.

5. Консультації та надання алергологічної допомоги пацієнтам інших відділень Закладу, при якому створено відділення, у підготовці до інструментальних досліджень, хірургічних втручань і медикаментозної терапії при наявності підозри на алергічні захворювання з метою профілактики небезпечних ускладнень і підвищення ефективності терапії.

6. Розробка заходів щодо покращення якості лікувально-діагностичної допомоги для зниження шпитальної летальності, скорочення термінів госпіталізації та покращення інших показників діяльності відділення алергології.

7. Підвищення професійного рівня лікарів і фахівців Закладу, при якому створено відділення, кабінетів лікаря-алерголога відповідного регіону з питань медичної допомоги пацієнтам з алергічним захворюванням.

8. Розробка, впровадження та проведення навчальних санітарно-просвітницьких програм для пацієнтів з алергічним захворюванням з метою профілактики алергічних захворювань.

9. Ведення медичної облікової документації, яка передбачена законодавством.

10. Реалізація тісної клінічної, методичної, організаційної та консультативної співпраці з Національними науково-методичними центрами; профільними кафедрами закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку кадрів у сфері охорони здоров'я, другого (магістерського) та третього (післядипломного) рівнів освітньої діяльності; обласними (міськими) алергологічними центрами та відділеннями алергології інших закладів охорони здоров'я з метою узгодження науково-методичних, епідеміологічних і клініко-діагностичних знань, підвищення результативності та якості лікування пацієнтів з алергічними захворюваннями.

11. Відділення алергології може бути використане як клінічна база для закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку кадрів у сфері охорони здоров'я, та наукових установ, діяльність яких пов'язана з алергологією.

12. Відділення алергології впроваджує різноманітні навчально-інформаційні та санітарно-просвітницькі програми для пацієнтів, членів їх сімей з метою підвищення якості життя пацієнтів з алергічним захворюванням.

III. Матеріально-технічне забезпечення та оснащення відділення алергології

1. Кабінет функціональної діагностики відділення алергології (або відділення функціональної діагностики Закладу, при якому створено відділення:

- 1) спірограф з аналізом кривої «потік-об'єм»;
- 2) пульсоксиметр;
- 3) пікфлоуметр;
- 4) електрокардіограф багатоканальний;
- 5) обладнання для дослідження FeNOу повітрі, що видихається;
- 6) персональний комп'ютер;

7) обладнання, медикаменти та реактиви для проведення провокаційних тестів з бронхолітиками, ацетилхоліном, фізичним навантаженням, тестів на зворотність бронхіальної обструкції з бронхолітиками;

8) апарат переносний для ультразвукового дослідження (датчик конвексний, лінійний, кардіологічний) – може бути також на базі відділення ультразвукової діагностики в складі багатoproфільного лікарняного закладу, обласного (міського) алергологічного центру або іншого закладу охорони здоров'я, незалежно від форми власності, при яких створено відділення.

2. Ендоскопічний кабінет (або ендоскопічне відділення закладу охорони здоров'я, який надає стаціонарну допомогу населенню):

- 1) обладнання для проведення бронхоскопії;
- 2) обладнання для проведення гастродуоденоскопії;
- 3) обладнання для проведення колоноскопії.

3. Рентгенологічний кабінет (або рентгенологічне відділення закладу охорони здоров'я, який надає стаціонарну допомогу населенню):

- 1) обладнання для проведення рентгеноскопії, рентгенографії (томографії) органів грудної порожнини;
- 2) обладнання для проведення рентгенографії навколоносових пазух;
- 3) обладнання для проведення рентгеноскопії шлунку та кишечника;
- 4) обладнання для проведення холецистоскопії та холецистографії;
- 5) обладнання для проведення урографії.

При наявності ультразвукового діагностичного обладнання бажано замінити контрастні холецистографії та урографії на ультразвукові дослідження з метою запобігання розвитку у пацієнтів на алергічні захворювання анафілактоїдних реакцій на введення йодоконтрастних речовин.

4. Відділення алергології:

- 1) апарат дихальний ручний;

- 2) ваги медичні з ростоміром;
- 3) тонометр;
- 4) стетофонендоскоп;
- 5) небулайзер портативний та професійний;
- 6) роторозширювач;
- 7) язикоутримувач;
- 8) установка для подачі кисню;
- 9) концентратор кисневий;
- 10) сухожарова шафа;
- 11) негатоскоп;
- 12) випромінювач бактерицидний настінний;
- 13) випромінювач бактерицидний пересувний;
- 14) ультрафіолетовий опромінювач;
- 15) пікфлоуметр;
- 16) світильник безтіньовий медичний пересувний;
- 17) секундомір;
- 18) спірометр;
- 19) пульсоксиметр;
- 20) пристрій для визначення фракційного оксиду азоту в повітрі, що видихається (FeNO);
- 21) годинник настільний процедурний з електронним сигналом;
- 22) електрокардіограф переносний;
- 23) шафа медична;

24) персональний комп'ютер;

25) алергени, прикери, ланцети для проведення алерген специфічної діагностики;

26) медичний інструментарій, посуд і речі для догляду за хворими, медичні меблі та обладнання такі ж, як для терапевтичного відділення лікарні.

5. Структура відділення алергології, окрім приміщень, що передбачені санітарно-гігієнічним, будівельним і протиепідемічним нормам та правилам, вимогам техніки безпеки та протипожежним вимогам для терапевтичного відділення багатoproфільної лікарні, передбачає наявність:

1) окремого маніпуляційного кабінету для проведення шкірних тестів зі стандартизованими алергенами, алерген специфічної терапії;

2) окремого кабінету функціональної діагностики, обладнаного апаратурою для вивчення функції зовнішнього дихання, визначення концентрації оксиду азоту у повітрі, що видихається, та запису електрокардіограми.

IV. Обсяг досліджень відділення алергології

1. Дослідження, що здійснює сестра медична відділення алергології та оцінює лікар-алерголог:

1) шкірні прик-тести.

2. Дослідження, що проводить сестра медична кабінету функціональної діагностики спільно з лікарем-алергологом:

1) тест з бронхолітиками;

2) тест фізичного навантаження при бронхіальній астмі, кропив'янці та набряку Квінке;

3) провокаційні тести з алергенами.

V. Нозології, які підлягають госпіталізації у відділення алергології

1. Алергічний риніт, загострення.

2. Алергічний риніт для проведення алерген специфічної терапії.

3. Бронхіальна астма, загострення.
4. Бронхіальна астма в ремісії для проведення алерген специфічної терапії.
5. Бронхіальна астма в поєднанні з хронічним обструктивним захворюванням легень.
6. Бронхіальна астма в поєднанні з алергічним ринітом та атопічним дерматитом.
7. Кропив'янка, загострення.
8. Інсектна алергія.
9. Харчова алергія.
10. Еозинофільні захворювання, які мають симптоми еозинофільних захворювань шлунково-кишкового тракту.
11. Синдром активації опасистих клітин.
12. Мастоцитоз.
13. Спадковий ангіоневротичний набряк.
14. Набряк Квінке.
15. Медикаментозна алергія.
16. Синдром Стівенса-Джонсона.
17. Синдром Лаєлла.
18. Анафілаксія.
19. Контактний алергічний дерматит.
20. Атопічний дерматит (фенотип IgE-залежної дегрануляції опасистих клітин).
21. Сироваткова хвороба, гострий період.

22. Екзогенний алергічний альвеоліт (гіперсенситивний пневмоніт).
23. Алергічні ускладнення після імунізації/туберкулінодіагностики.

**Генеральний директор
Директорату медичних послуг**

Олександра МАШКЕВИЧ